

ИЗВЈЕШТАЈ
О НАДЗОРУ НАД ИНФЛУЕНЦОМ У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ
ЗА СЕЗОНУ 2016 – 2017. ГОДИНЕ

Увод

Епидемиолошки надзор над инфлуенцом у Републици Српској се проводи у оквиру редовног надзора над заразним болестима које се обавезно пријављују у складу са Законом о заштити становништва од заразних болести, (Сл. гл. Републике Српске, бр. 14/10) и Правилником о обавезном пријављивању, евиденцији и заразних болести (Сл. гл. Републике Српске, бр. 14/10).

Међутим, у оквиру препоруке Свјетске здравствене организације (SZO) и Европског центра за контролу болести (ECDC) у циљу што бољег и свобухватнијег надзора над овом болешћу у Републици Српској од 2010. године се проводи активни епидемиолошки надзор за сваку сезону. Наведени надзор подразумијева неколико врста надзора примјеном специфичних показатеља што омогућава праћење епидемиолошких и клиничких карактеристика инфлуенце, циркулацију вируса и процјену тежине болести и епидемије у популацији. У оквиру наведеног, од сезоне 2014/2015. године на дијелу Републике Српске (Бања Лука) уведен је и сентинел (стражарење) надзор над вирусом инфлуенце.

Систем епидемиолошког надзора над инфлуенцом се заснива на седмичном моделу надзора који полази од основног - примарног нивоа (домови здравља) за акутне респираторне инфекције (ARI) и болести сличне инфлуенци (ILI) и вишег - секундарног нивоа (КЦ и болнице) за тешке респираторне инфекције (SARI) до нивоа Института (Регионалних центара) за јавно здравство Републике Српске.

Систем надзора се проводи тако да се сви случајеви ARI и ILI инфекција пријављују седмично у свим домовима здравља према добним скупинама и полу, а за SARI случајеве клинички центри и болнице, директно Институту у Бањалуци. Извјештавање почиње у 40. седмици за текућу годину која се извјештава до 20. седмице наредне/слједеће године.

У оквиру сентинела Дом здравља Бања Лука за ILI и КЦ Бања Лука за SARI, узимају одређен број узорака (брисева грла/носа) од пацијената и достављају Институту гдје се ради микробиолошка/серолошка дијагностика на вирусе инфлуенце. Сви подаци се сваког понедељка преко регионалних центара прикупљају, анализирају на основу чега се припрема Извјештај за протеклу недјељу који се доставља релевантим субјектима и институцијама.

Резултати епидемиолошког надзора

Епидемиолошки надзор над инфлуенцом за овогодишњу сезну је почео 03. 10. 2016. (40. недјеља. 2016.) до 21. 05. 2017. (20. недјеља 2017.) године.

Акутне респираторне инфекције (ARI)

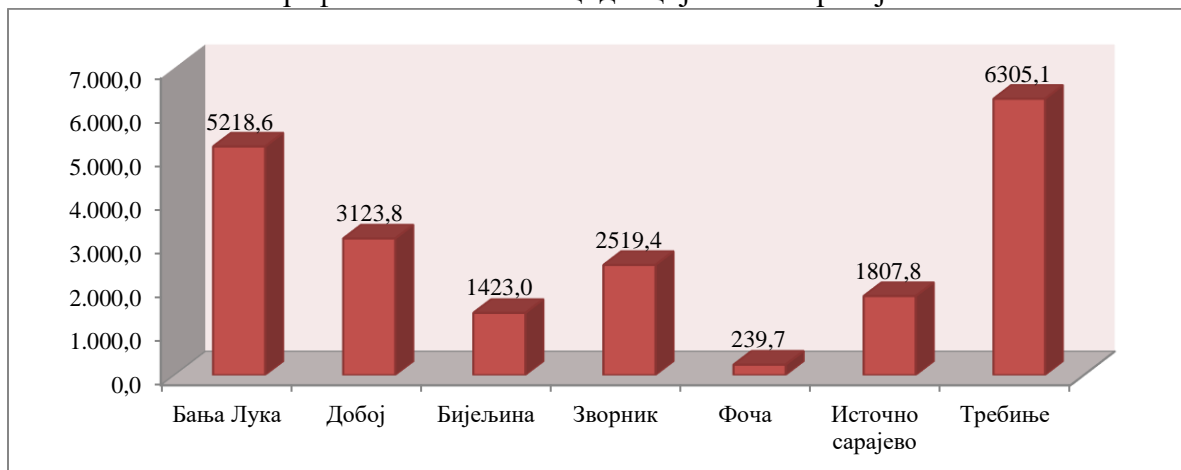
Домови здравља Републике Српске су пријавили укупно 53.514 акутних респираторних инфекција (ARI). Највећи број пријављених је са подручја регије Бања Лука, у добној скупини од 0-4 године и нешто више особа женског у односу на мушки пол (табела 1).

Табела 1. Дистрибуција пријављених ARI по регијама, полу и узрасту

Регија	Мушки	Женски	0 - 4	5-14	15 - 29	30 - 64	65 и >	Укупно	Умрли
Бања Лука	16248	17151	8541	8703	5321	7252	3582	33399	0
Бијељина	973	948	825	319	261	317	199	1921	0
Добој	4046	4076	1998	2348	1147	1808	821	8122	0
Фоча	74	77	27	33	35	46	10	151	0
Источно Сарајево	847	780	802	244	239	206	136	1627	0
Требиње	2472	2446	943	1036	1018	1191	730	4918	0
Зворник	1625	1751	929	1028	682	583	154	3376	0
Република Српска	26285	7229	14065	13711	8703	11403	5632	53514	0

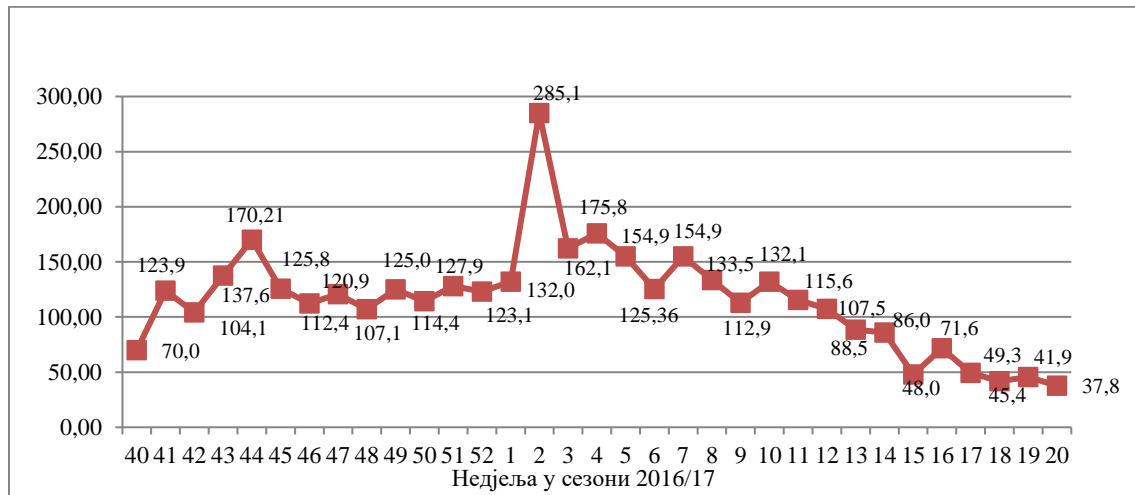
Укупна стопа инциденције ARI за Републику Српску била је 3822,4/100.000, највиша у регији Требиње (6305,1/100.000), а најнижа у регији Фоча (239,7/100.000), графикон 1.

Графикон 1. Стопа инциденције ARI по регијама

На почетку надзора, у првој недјељи стопа инциденције ARI је износила 70/100.000 становника, након чега се региструју двије израженије осцилације, да би у наредном периоду билежене благе осцилације све до друге недјеље 2017. године када су ARI достигле највишу стопу инциденције од 285,1/100.000 становника. У трећој недјељи поново долази до наглог пада стопе инциденције са даљим трендом опадања, тако да је на крају надзора, у 20-тој недјељи износила 37,8/100.000 становника. Кретање стопе инциденције ARI по недјељама приказана је на графикону 2.

Графикон 2. Стопа инциденције ARI по недјељама

Инфекције сличне инфлуенци (ILI)

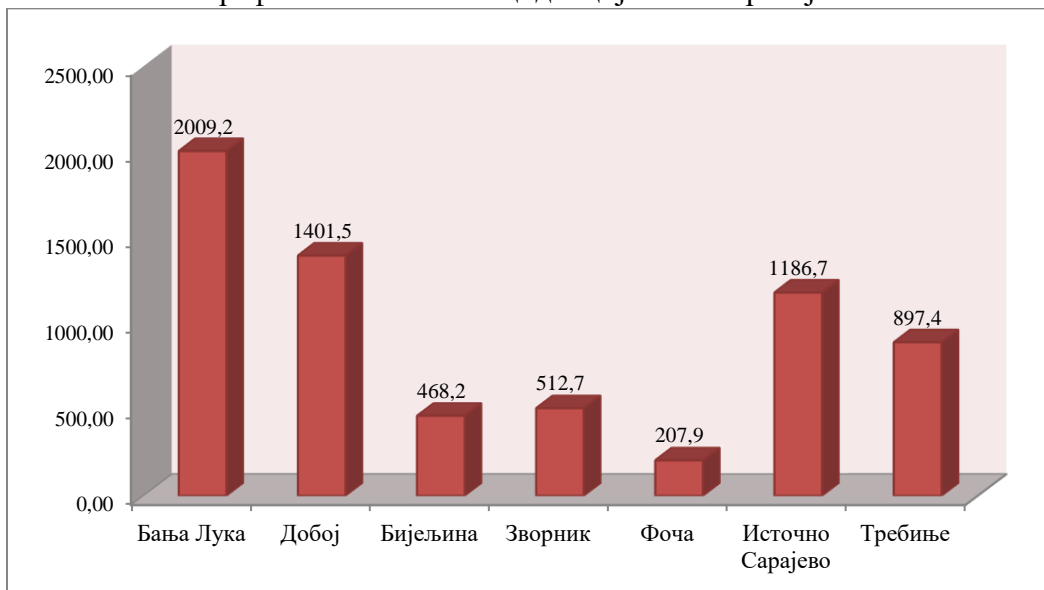
У току надзора домови здравља Републике Српске су пријавили 19.721 инфекција сличних грипи (ILI). Највећи број пријављених је са подручја регије Бања Лука, у добној скупини од 0-4 године, нешто више особа женског пола у односу на мушки пол (табела 2).

Табела 2. Дистрибуција пријављених ILI према регијама, полу и узрасту

Регија	Мушки	Женски	0 - 4	5-14	15 - 29	30 - 64	65 и >	Укупно	Умрли
Бања Лука	6254	6605	3863	2982	2124	2436	1454	12859	0
Бијељина	302	330	135	112	118	177	90	632	0
Добој	1829	1815	1155	995	602	623	269	3644	0
Фоча	87	44	4	20	23	70	14	131	0
И. Сарајево	535	533	334	210	204	205	115	1068	0
Требиње	361	339	71	153	206	183	87	700	0
Зворник	315	372	199	254	112	101	21	687	0
Република Српска	9683	10038	5761	4726	3389	3795	2050	19721	0

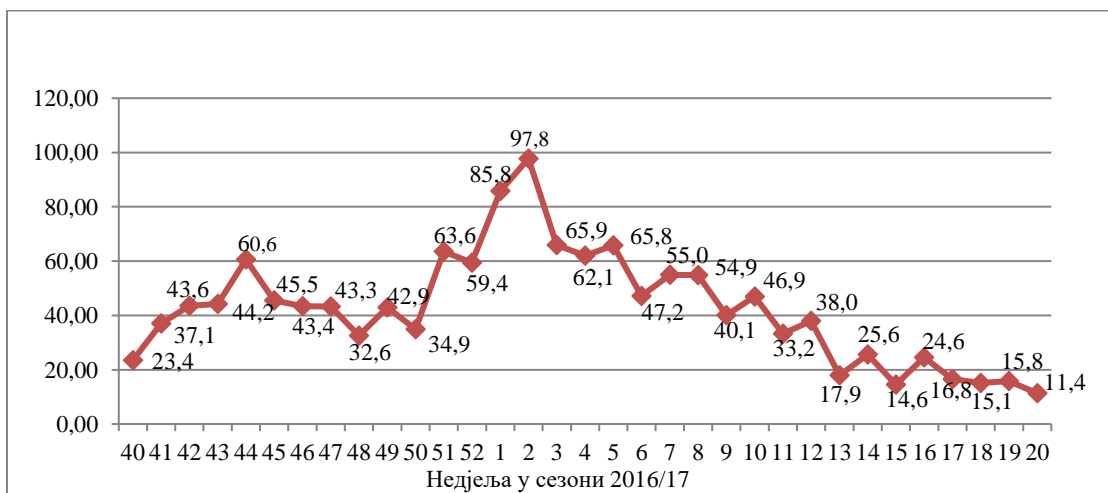
Укупна стопа инциденције ПЛ за Републику Српску била је 1408,6/100.000, највиша у регији Бањалука (2009,2/100.000), а најнижа у регији Фоча (207,9/100.000), (графикон 3).

Графикон 3. Стопа инциденције ПЛ по регијама

На почетку надзора (40. недјеља) стопа инциденције ПЛ је износила 23,4/100.000 становника, са порастом стопе у наредне 4 недјеље, а након тога са извјесним осцилацијама стопа се смањује све до 48. недјеље. У наредном периоду инциденција поново расте, да би у највећу стопу достигла у другој недјељи (97,8/100.000), након чега долази до опадања стопе са одређеним осцилацијама да би на крају праћења надзора (20. недјеља) износила 11,4/100.000 (графикон 4).

Графикон 4. Стопа инциденције ИЛИ по недјељама

Надзор над тешким респираторним инфекцијама (SARI)

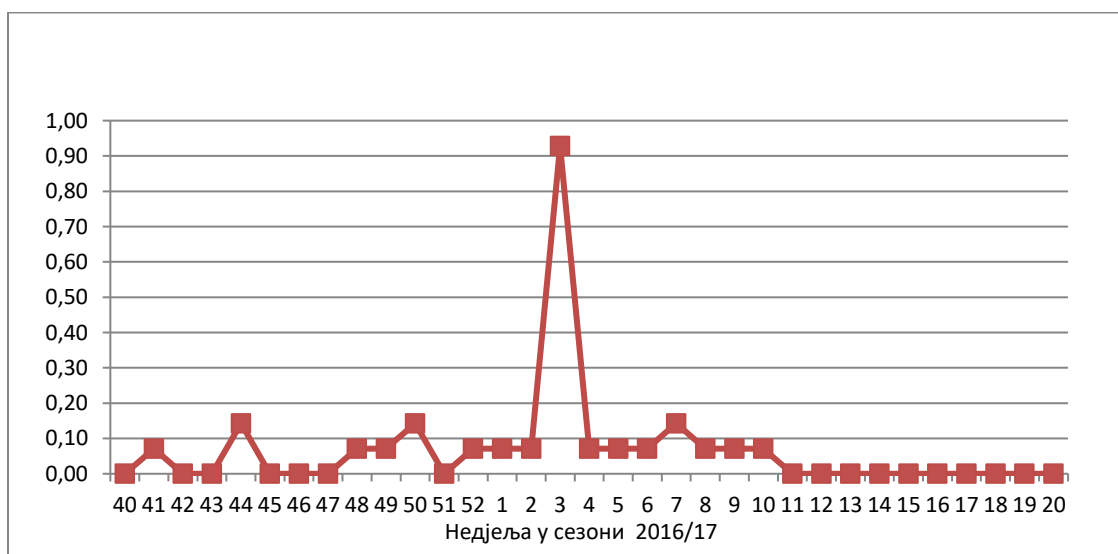
Клинички центри и болнице у Републици Српској у току надзора пријавиле су укупно 31 случај тешких респираторних инфекција (SARI), а то су КЦ Бањалука и Фоча, и болнице Приједор и Бијељина. Највећи број обољелих од SARI који су били хоспитализовани због тешке клиничке слике су особе мушког пола, затим популације преко 65 година и предшколског узраста који представљају најосјетљивију популацију за ову врсту инфекција, а код четири пацијента исход болести је био леталан (табела 3).

Табела 3. Дистрибуција SARI према полу, узрасту и исходу

Мјесто/ КЦ/Болница	Мушки	Женски	0 - 4	5-14	15 - 29	30 - 64	65 и >	Укупно	Умрли
КЦ Бања Лука	8	2	0	0	1	3	6	10	2
Б. Приједор	8	1	0	0	1	4	4	9	2
Б. Бијељина	5	3	7	1	0	0	0	8	0
КЦ Фоча	3	1	1	0	0	1	2	4	0
Република Српска	24	7	8	1	2	8	12	31	4

Дистрибуција стопе инциденције SARI случајева по недјељама се кретала од 0,07 на почетку сезоне до 0,93/100.000 у 3. недјељи, када долази до поновног пада, а у последњих десет недјеља надзора случајеви тешке респираторне инфекције нису регистровани (графикон 5).

Графикон 5. Стопа инциденције SARI по недјељама

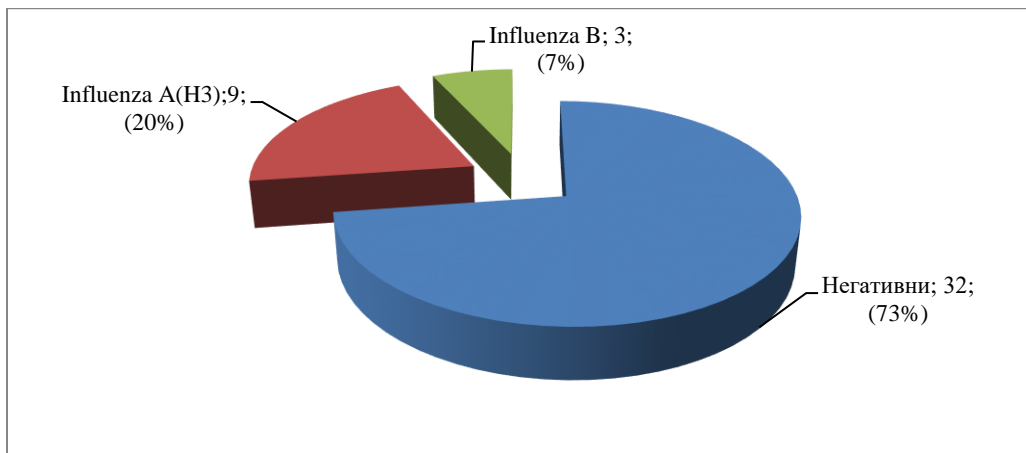

Узорковање и анализа узорака

У оквиру сентинел надзора узето је укупно 44 узорка за анализу вируса грипа и то 12 узорака SARI (КЦ Бања Лука) и 32 ИЛ (ДЗ Бања Лука) који су достављени у Институт (Служба за микробиологију) на серолошку дијагностику.

Од укупног броја тестираних узорака обољелих од ИЛ и SARI у Републици Српској, негативно је било 32 узорка (73%), док је позитивно било 12 случајева (27%). Од свих позитивних узорака, обољења сличних грипи (ИЛ) је било 10, од којих је 8 било позитивно на вирус инфлуенце А(Н3), а 2 на вирус инфлуенце Б. Од почетка сезоне позитивна су била 2 SARI случаја, од којих је 1 позитиван на инфлуенцу Б, а други на инфлуенцу А(Н3). На графикању 6 приказани су резултати тестирања узетих узорака.

Графикон 6. Резултати тестирања узорака у сезони 2016/2017.

Закључак

Овогодишња сезона инфлуенце у Републици Српској почела је раније, (скоро 4 недјеље) у односу на претходне сезоне, што је у складу са подацима из надзора у окружењу и Европском региону.

Поређећи са претходном сезонама није било великог оптрећења болешћу и великог броја смртних случајева те се може констатовати да је ово била једна од блажих сезона. Сарадња са свим институцијама и сарадницима је била на одговарајућем нивоу што је резултат професионалног приступа у провођењу ове активности.

Мр сц. др Љубица Јандрић,
спец. епидемиолог